

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U003396

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 13-07-2026

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Полтавський університет економіки і торгівлі, наказ №338-С від 30.09.2026р.

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Собчак Ганна Михайлівна

2. Hanna M. Sobchak

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9631-6477

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 051

Назва наукової спеціальності: Економіка

Галузь / галузі знань: соціальні та поведінкові науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Економіка

Дата захисту: 08-09-2026

Спеціальність за освітою: Психологія

Місце роботи здобувача: Київський столичний університет імені Бориса Грінченка

Код за ЄДРПОУ: 45307965

Місцезнаходження: вул. Бульварно-Кудрявська, Київ, 04053, Україна

Форма власності: Комунальна

Сфера управління: Держадміністрація

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 47207

Повне найменування юридичної особи: Полтавський університет економіки і торгівлі

Код за ЄДРПОУ: 01597997

Місцезнаходження: вул. Івана Банка, Полтава, Полтавський р-н., 36014, Україна

Форма власності: Приватна/недержавна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Полтавський університет економіки і торгівлі

Код за ЄДРПОУ: 01597997

Місцезнаходження: вул. Івана Банка, Полтава, Полтавський р-н., 36014, Україна

Форма власності: Приватна/недержавна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 06.71.47

Тема дисертації:

1. Розвиток підприємництва на ринку стоматологічних послуг України
2. Development of Entrepreneurship in the Dental Services Market of Ukraine

Реферат/анотація:

1. Дисертацію присвячено обґрунтуванню теоретико-методичних засад та розробленню науково-практичних рекомендацій щодо розвитку підприємництва на ринку стоматологічних послуг України. Об'єктом дослідження є процес розвитку підприємництва на ринку стоматологічних послуг України, предметом – теоретико-методологічні засади та науково-прикладні аспекти підходів та інструментів розвитку підприємництва на ринку стоматологічних послуг України. В роботі досліджено фундаментальні праці провідних економістів щодо проблем підприємництва та проведено всебічний аналіз досвіду кооперативів стоматологів, закономірностей і тенденцій розвитку приватного стоматологічного бізнесу. Це дозволило вирішити важливу наукову та прикладну проблему, а саме: розробити теоретико-методичні засади щодо розвитку підприємництва в сфері стоматологічних послуг України, передусім, шляхом кооперування підприємців-стоматологів. Сформульовано авторське визначення терміна «кооператив стоматологів», що трактується як тип медичного кооперативу, який діє на неприбутковій основі в середовищі стоматологів з метою здешевлення витрат на організацію стоматологічних послуг та

задоволення інших потреб, пов'язаних із їхньою професійною підприємницькою діяльністю. Також удосконалено визначення терміна «підприємництво», згідно якого – це організована на власний ризик господарська діяльність з метою отримання прибутку, що здійснюється суб'єктами господарювання – підприємцями, які мають бізнес-ідею, фінансують і беруть безпосередню участь у її реалізації, впливаючи на соціальні-економічні перетворення в суспільстві. Запропоноване визначення може бути основою для означення підприємництва в сфері стоматологічних послуг. Уточнено дефініцію терміна «підприємець», згідно з яким підприємець – це суб'єкт господарювання (фізична або юридична особа), який ініціює та реалізує підприємницьку діяльність на власний ризик, поєднуючи функції інвестора, організатора та управлінця, забезпечує формування й використання ресурсів (у тому числі трудових) та спрямовує їх на створення і реалізацію економічно доцільної підприємницької ідеї з метою отримання прибутку; воно цілком стосується змісту діяльності підприємців сфери стоматологічних послуг. У ході дослідження доповнено наукове визначення поняття «ринку стоматологічних послуг», що трактується як сегмент ринку медичних послуг, який має складну систему економічних відносин між виробником і споживачем та характеризується однотипністю послуг, їх значною пропозицією, що зводить способи підвищення конкурентоспроможності стоматологічних послуг до двох основних – скорочення витрат та поліпшення їх якості. На основі всебічного вивчення міжнародного досвіду встановлено, що кооперативи стоматологів надають своїм членам типовий спектр послуг, який включає: управління платежами, забезпечення відповідною інформацією, обслуговування фінансів; постачання всього необхідного для здійснення стоматологічної практики; бізнес-консалтинг; впровадження HR-системи, підтримка спеціалістів під час сертифікації; проведення семінарів та інших навчальних заходів; інші індивідуальні послуги для задоволення потреб стоматологічної практики. Це може бути враховано при формулюванні статутних завдань українських кооперативів стоматологів. Застосована імітаційна модель для розвитку суб'єктів господарювання стоматологічного бізнесу, що дає можливість проаналізувати стратегії розвитку стоматологічного кабінету (клініки), на основі аналізу наявних власних коштів на фінансування основних виробничих фондів та матеріальне стимулювання працівників. Обґрунтована концепція обслуговуючого кооперативу стоматологів, яка містить аргументовані характеристики його організаційних та функціональних особливостей, що може стати базовим джерелом для проведення роботи з ініціативною групою та потенційними членами кооперативу стоматологів, а також основою для підготовки статуту та правил внутрішньої господарської діяльності названого кооперативу. Розкриті концептуальні підходи щодо використання базових елементів моделі італійських «соціальних кооперативів» стоматологів в українській практиці, що може бути враховано в ході реалізації державної соціальної політики та для формування комплексу заходів для підвищення ролі територіальних громад у питанні надання населенню доступних і якісних стоматологічних послуг. Обґрунтовані широкі можливості використання переваг кооперативів у сфері стоматології, зокрема, представлено можливі моделі-комбінації таких спеціалізованих кооперативів із урахуванням різної мотивації учасників-членів, серед яких: споживачі-пацієнти, лікарі-стоматологи та стоматологічні клініки (компанії), що може сприяти розвитку підприємництва на ринку стоматологічних послуг України. Ключові слова: підприємництво, підприємці, лікарі-підприємці, ринок медичних послуг, ринок стоматологічних послуг, кооперація, кооператив, обслуговуючі кооперативи, кооператив стоматологів, стоматологічний кооператив, соціальний кооператив, медичні послуги, стоматологічні послуги.

2. The dissertation is devoted to substantiating the theoretical and methodological foundations and developing scientific and practical recommendations for the development of entrepreneurship in the dental services market of Ukraine. The object of the study is the process of entrepreneurship development in the dental services market of Ukraine, while the subject of the study is the theoretical and methodological foundations as well as scientific and applied aspects of approaches and instruments for the development of entrepreneurship in the dental services market of Ukraine. The study examines the fundamental works of leading economists on entrepreneurship issues and provides a comprehensive analysis of the experience of dental cooperatives, as well as the patterns and trends in the development of private dental business. This made it possible to solve an important scientific and applied problem, namely, to develop theoretical and methodological foundations for the development of entrepreneurship

in the field of dental services in Ukraine, primarily through the cooperation of dental entrepreneurs. The author formulates an original definition of the term “dental cooperative,” interpreting it as a type of medical cooperative operating on a non-profit basis within the professional environment of dentists with the purpose of reducing the costs of organizing dental services and satisfying other needs related to their professional entrepreneurial activities. The proposed definition may serve as a basis for defining entrepreneurship in the field of dental services. The definition of the term “entrepreneur” has also been clarified, according to which an entrepreneur is a business entity (an individual or a legal entity) who initiates and carries out entrepreneurial activity at his or her own risk, combining the functions of investor, organizer, and manager, ensuring the formation and use of resources (including labor resources), and directing them toward the creation and implementation of an economically viable business idea for the purpose of making a profit; this definition fully reflects the nature of entrepreneurial activity in the field of dental services. During the research, the scientific definition of the concept of the “dental services market” was supplemented. It is interpreted as a segment of the medical services market characterized by a complex system of economic relations between producers and consumers and by the homogeneity of services and their substantial supply. Based on a comprehensive study of international experience, it was established that dental cooperatives provide their members with a typical range of services, including payment management, information support, financial services, supply of everything necessary for dental practice, business consulting, implementation of HR systems, support for specialists during certification procedures, organization of seminars and other educational events, and other individual services aimed at meeting the needs of dental practice. This experience may be taken into account when formulating the statutory objectives of Ukrainian dental cooperatives. A simulation model for the development of business entities in the dental sector has been applied, making it possible to analyze development strategies for a dental office (clinic) based on an assessment of available financial resources for financing fixed assets and providing material incentives for employees. The concept of a service cooperative of dentists has been substantiated. It contains well-founded characteristics of its organizational and functional features and may serve as a basic source for work with an initiative group and potential members of a dental cooperative, as well as a foundation for drafting the charter and internal economic regulations of such a cooperative. Conceptual approaches to the application of the basic elements of the model of Italian “social cooperatives” of dentists in Ukrainian practice have been revealed. These approaches may be taken into account in the implementation of state social policy and in the development of measures aimed at strengthening the role of territorial communities in providing the population with accessible and high-quality dental services. The broad possibilities of using the advantages of cooperatives in the field of dentistry have been substantiated. In particular, possible combination models of such specialized cooperatives have been presented, taking into account the different motivations of member-participants, including consumer-patients, dentists, and dental clinics (companies), which may contribute to the development of entrepreneurship in the dental services market of Ukraine. Keywords: entrepreneurship, entrepreneurs, physician-entrepreneurs, medical services market, dental services market, cooperation, cooperative, service cooperatives, dental cooperative, dentists’ cooperative, social cooperative, medical services, dental services.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Honcharenko V., Panteleimonenko A., Pozhar, A., Sobchak, H., Klymenko V. SociallyOrientedModelofProvidingMedicalandDentalServicesinTheIndustry 4.0. EstudiosdeEconomíaAplicada. Special Issue: The Recent Economic Trends and their Impact on Marketing. Vol. 38, No 4 (1). 2020. P. 1-10. DOI:<https://doi.org/10.25115/eea.v38i4.3987>
- Собчак Г. М. Кооперування як захист економічних інтересів дрібних підприємств із надання стоматологічних послуг. Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. Серія «Економічні науки». 2017. № 4(82). С. 87–93. URL: <http://dspace.puet.edu.ua/handle/123456789/14009>
- Собчак Г. М. Соціальні кооперативи стоматологів: переваги для розвитку дрібного стоматологічного бізнесу. Центральнотраїнський науковий вісник. Економічні науки, 2021. Вип. 7(40). С. 80–92. DOI: [https://doi.org/10.32515/2663-1636.2021.7\(40\).80-92](https://doi.org/10.32515/2663-1636.2021.7(40).80-92)
- Собчак Г.М. Психологічні аспекти готовності підприємців сфери послуг до кооперації в сучасних українських реаліях. Економічний простір. 2025. № 206. С. 297–303. DOI: <https://doi.org/10.30838/EP.206.297-303>
- Пантелеймоненко А.О., Собчак Г.М. Про перспективність започаткування в Україні обслуговуючих кооперативів у сфері стоматологічних послуг. 150 років споживчій кооперації України: оцінюючи минуле, визначаємо майбутнє : збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції. Львів: Львівський торговельно-економічний університет, 2016. С. 197–199. https://www.lute.lviv.ua/fileadmin/www.lac.lviv.ua/data/News/Nauka/2016/Docs/CONFERENCE_-_150_years_-_Lviv__Ukraine.pdf
- Пантелеймоненко А.О., Собчак Г.М. Про концепцію кооперативу стоматологів. Dezvoltareainovativă, colaborativă, incluzivă a cooperativelor: teorie, practică, perspective. conferințăștiințifico-practicăinternațională. 13–14 вересня 2018. Vol. 1. Chișinău: INCE, 2018. С. 113–121. <https://conference2018.uccm.md/images/docs/conf2018/VOL%201%20%20Conferinta%20UCCM%202018.pdf>
- Собчак Г.М. Кооперативи стоматологів: досвід США. Інституційний розвиток соціально-економічних систем: національна економіка у глобальному середовищі: збірник науково-практичних матеріалів за матеріалами Х Міжнародної науково-практичної конференції. Полтава: Полтавський університет економіки і торгівлі, 2018. С. 158–161.
- Собчак Г.М. Актуальні проблеми зарубіжної стоматології на зарубіжних ринках стоматологічних послуг та їх досвід розв'язання у напрямку кооперації. Problems of modern science: збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції. Belgium: Verlag SWG imex GmbH, Nuremberg, Germany, 2018. С. 121.
- Собчак Г.М. Про сутність поняття «Обслуговуючий кооператив стоматологів». Перспективні напрями розвитку національної економіки в умовах змін ринкового середовища: проблеми та перспективи: збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції. Одеса: Одеський національний політехнічний університет, 2019. С. 34.
- Собчак Г.М., Пантелеймоненко А.О. Кооперування як шлях до вирішення економічних проблем стоматологів США. III International Scientific Conference «Integration of Business Structures: Strategies and Technologies»: збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції. Тбілісі: Sul Khan-Saba Orbeliani Teaching University, 2019. С. 86.
- Собчак Г.М. Соціальна кооперативна модель: досвід Італії. Теоретичні та практичні аспекти антикризового регулювання економіки: збірник матеріалів науково-практичної конференції. Запоріжжя: Запорізька державна інженерна академія, 2018. С. 70–74.
- Собчак Г.М. Соціальні кооперативи в сфері медичних послуг. Проблеми розвитку третього сектора та соціально-орієнтованої економіки в Україні і світі: збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної онлайн-конференції, 30 березня 2021 року. Полтава, ПДАА, 2021. С. 39–41. <https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/7142/tezykonf300321kr.pdf>
- Собчак Г.М., Мустафаєв А.З., Пантелеймоненко А.О. Про кооперативи підприємців та їх бізнес-моделі. Інновації в маркетингу та менеджменті: погляд молоді: матеріали всеукраїнської науково-практичної

конференції, 10 листопада 2023 р. Хмельницький: Хмельницький кооперативний торговельно-економічний інститут, 2023. С. 120-121. <http://www.xktei.km.ua/files/10.11.2023.pdf>

Наукова (науково-технічна) продукція: розроблено теоретико-методичні засади щодо розвитку підприємництва в сфері стоматологічних послуг України, передусім, шляхом кооперування підприємців-стоматологів

Соціально-економічна спрямованість: розширення участі громад у фінансуванні та забезпеченні економічної стійкості суб'єктів дрібного стоматологічного підприємництва

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Планується до впровадження

Зв'язок з науковими темами: 0111U000627 0124U000597

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Пантелеймоненко Андрій Олексійович
2. Andrii O. Panteleimonenko

Кваліфікація: доктор економічних наук, професор, 08.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-3714-1934

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Полтавський університет економіки і торгівлі

Код за ЄДРПОУ: 01597997

Місцезнаходження: вул. Івана Банка, Полтава, Полтавський р-н., 36014, Україна

Форма власності: Приватна/недержавна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Дячков Дмитро Володимирович
2. Dmytro V. Diachkov

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-2637-0099

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Полтавський державний аграрний університет

Код за ЄДРПОУ: 00493014

Місцезнаходження: вул. Сковороди, Полтава, Полтавський р-н., 36003, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: <https://ror.org/01s344n79>

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Борщ Вікторія Ігорівна

2. Viktoriia I. Borshch

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-9106-9078

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Одеський національний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02010801

Місцезнаходження: Валіховський провулок, Одеса, 65082, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Манжура Олександр Васильович

2. Oleksandr V. Manzhura

Кваліфікація: д. е. н., 08.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-4840-9238

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Полтавський університет економіки і торгівлі

Код за ЄДРПОУ: 01597997

Місцезнаходження: вул. Івана Банка, Полтава, Полтавський р-н., 36014, Україна

Форма власності: Приватна/недержавна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шимановська-Діанич Людмила Михайлівна

2. Liudmyla M. Shymanovska-Dianych

Кваліфікація: д.е.н., професор, 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-6499-0953

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Полтавський університет економіки і торгівлі

Код за ЄДРПОУ: 01597997

Місцезнаходження: вул. Івана Банка, Полтава, Полтавський р-н., 36014, Україна

Форма власності: Приватна/недержавна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Костишина Тетяна Адамівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Костишина Тетяна Адамівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Гудзь Тетяна Павлівна

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна